IV ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ СЕМІНАР ЗА МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ "АРХЕТИПІКА І ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ: ІНСТИТУЦІЙНІ ФОРМИ, МЕХАНІЗМИ ТА ПРАКТИКИ", 22–26 ТРАВНЯ 2013 р., м. КИЇВ, УКРАЇНА

Уже четвертий рік поспіль теоретико-методологічний семінар з міжнародною участю "Архетипіка і державне управління" об'єднує дослідників, які працюють в різних галузях соціального і гуманітарного знання, для обговорення теоретико-методологічних засад впливу архетипів колективного несвідомого на сучасне державне управління. Цьогоріч науковий форум, організований Національною академією державного управління при Президентові України та її партнерами, відбувся в столиці України – м. Києві. Наукова і культурна атмосфера давнього міста надала потужних стимулів до творчості та гармонізації зусиль школи Архетипіки та її учасників з України, Росії, Франції, Великої Британії, Польщі.

Зі вступним словом до учасників семінару звернулася віце-президент НАДУ при Президентові України Марина Білинська, яка підкреслила важливість постановки проблеми щодо дослідження впливу несвідомого на прийняття й імплементування державних рішень, побажала плідних пошуків і цікавих знахідок у новому напрямі суспільствознавства. Привітальні промови учасникам адресували також віце-прем'єр-міністр України Олександр Вілкул і міністр регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства України Геннадій Темник, голова Комітету Верховної Ради України з питань науки та освіти Лілія Гриневич, президент Британської академії освіти Сергій Котов-Дарті та голова Голосіївської районної у місті Києві державної адміністрації Юрій Курінний.

Перша панель "Архетипіка і публічна політика" розпочалася з виступу к. е. н., професора Британської академії освіти і доцента Російського університету дружби народів Олени Шибанової-Роєнко на тему "Проблемні домінанти публічного управління в аспектах антикризового знання". Доповідач звернула увагу слухачів на зв'язок суспільного несвідомого з кризовими проявами суспільного розвитку і наголосила на необхідності розкриття цих взаємозалежностей з метою підвищення ефективності заходів антикризового управління.

Наступний доповідач – д. е. н., проф., гол. наук. співробітник ННЦ "Інститут аграрної економіки" НААН України Сергій Юшин, у своєму ви-

ступі "Архетип владної цефалізації у системі координат державного устрою" звернув увагу на феномен цефалізації суспільних утворень, тобто формування механізмів прийняття рішень аналогічних тим, що існують у біологічному процесі виділення мозку як керуючої системи організму. Він зробив припущення щодо існування на рівні несвідомого формоутворень, які сприяють закріпленню керівних функцій за окремими людьми та їх групами.

Автор наступної доповіді – к. соціол. н., засл. діяч науки і техніки України зав. відділу Інституту економіки та прогнозування НАН України Ольга Балакірєва розглянула можливість ефективного державного управління в Україні, яке враховує фактор дії колективного несвідомого. Вона зауважила, що, досліджуючи питання "Чому неможливе ефективне управління?", дійшла висновку про наявність таких основних проблем:

1) відсутність цілей і стратегій розвитку, що, зокрема, зумовлюється домінуванням приватних інтересів представників влади, недосконалістю механізмів становлення їхньої відповідальності, слабкості використання сучасних технологій, закритості та кулуарності прийняття рішень;

2) недостатня ротація представників влади;

3) корупціоналізація, внаслідок якої утворюється паралельна влада – "паравлада" та "парадержава".

Вирішення зазначених проблем дослідниця бачить у становленні ефективної системи освіти та просвітництва, а також стажуванні десятків тисяч представників влади за кордоном.

Завершила роботу панелі № 1 доповідь засл. діяча науки і техніки, д. е. н., проф., першого заст. ректора ХарРІДУ НАДУ при Президентові України Олега Амосова та д. е. н., проф. Харківського національного економічного університету Наталії Гавкалової на тему "Моделі публічного адміністрування (архетипова парадигма)", в якій автори піддали соціально-історичному аналізу і класифікації моделі публічного адміністрування, вказавши на їх актуальність у контексті сучасного розвитку України. Особлива увага була приділена авторами питанням підготовки кадрів з публічного адміністрування та ефективного використання напрацьованого в НАДУ при Президентові України позитивного досвіду навчання фахівців.

Роботу **другої панелі "Архетиповий політичний менеджмент"** відкрив д. держ. упр., пров. наук. співробітник НІСД при Президентові України Олексій Валевський з доповіддю "Культурна політика як створення архетипів модернізації українського суспільства", в якій порушив проблему

залежності успіху українського модернізаційного проекту від дії соціокультурних чинників, в тому числі архетипів модернізації, слабкість яких зумовлена слабкістю здійснюваної владою культурної політики.

У доповіді наступної учасниці – д. соціол. н., проф. НАДУ при Президентові України Марії Пірен "Архетипові основи становлення та розвитку української національної ідеї" яскраво та образно поставлено питання майбутнього України, яке неможливе без розгортання національної ідеї. При цьому доповідач, звернувшись до прикладу Російської Федерації, привернула увагу присутніх на потребу формалізації процесу її розробки та прийняття на державному рівні.

Виступ к. держ. упр., докторанта НАДУ при Президентові України Марії Лашкіної був присвячений темі "Інформаційного простору як чинника трансформації архетипу національної держави в умовах глобалізації". Доповідач розкрила механізм зміни архетипу держави під дією високих технологій, що сприяють формуванню єдиного простору та посиленню глобалізаційних тенденцій.

Завершила роботу панелі № 2 доповідь к. і. н., доц. ДРІДУ НАДУ при Президентові України Анни Голубчик "Суспільна пам'ять як чинник розвитку держави в Україні". В ній учасниця розглянула особливості українського феномену суспільної пам'яті та той вплив, який вона чинить на державотворчі процеси.

У роботі **третьої панелі "Архетипні засади комунікативних практик в публічній сфері"** взяли участь науковці з Російської Федерації, зокрема д. філос. н., проф. Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету Ольга Шипунова у виступі на тему "Архетипні засади комунікативних практик: сакралізація як засіб публічної політики" розглянула концепт сакрального у контексті його прикладного використання задля формування засад народної єдності. Ірина Березовська – к. філол. н., доц. Санкт-Петербурзького державного університету шляхів сполучення розповіла про досвід феноменологічного аналізу понять образу та іміджу, особливостей їх практичної реалізації в медіа та політичному процесі.

Тему сакрального продовжила у своїй доповіді "Конструювання взаємодії центрів сакрального та повноти буття – соціально-психологічний вимір особистості" к. е. н., проф. Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова Світлана Благодєтєлєва-Вовк. Вона пов'язала сакральне з поняттям "повноти буття". Учасниця підняла проблему встановлення критеріїв науковості щодо дослідження архетипів.

Тему "Соціального діалогу у фокусі архетипної парадигми" розкрила у своєму виступі к. філос. н., доц., докторант НАДУ при Президентові України Олена Суший. Вона підкреслила взаємодію психічного і соціального через творення інституційного середовища, структури та практики, де останні набувають надзвичайно важливого значення, оскільки поєднують владний та соціокультурний аспекти життєдіяльності суспільства.

Незалежний дослідник зі Львова Тарас Плахтій у доповіді "Стратегії взаємодії українських політичних еліт (архетипний підхід)" зосередив свою увагу на розкритті недоліків, притаманних сучасній системі влади, та запропонував власний – організаційний підхід "динамічної мережі" для становлення та розвитку альтернативних політичних суб'єктів.

Учасниками **четвертої панелі "Публічна політика і система владно-управлінських відносин: архетипний підхід"** стали директор ОРІДУ НАДУ при Президентові України Микола Іжа та д. держ. упр., проф. цього ж закладу Людмила Приходченко, які виступили з ґрунтовною доповіддю "Архетипові основи еліти і лідерства у політико-адміністративному реформуванні системи державного управління". Не менш цікаву доповідь запропонувала аудиторії к. держ. упр., доц. ХарРІДУ НАДУ при Президентові України Тетяна Бєльська: "Публічна політика і система владно-управлінських відносин: архетипний підхід".

П'ята панель "Механізми та практики публічного адміністрування (архетипова парадигма)" розпочалася з доповіді засновника Української школи архетипіки д. соціол. н., проф. НАДУ при Президентові України Едуарда Афоніна, в якій він коротко охарактеризував новий науковий напрям, його здобутки та перспективи, зупинився на ключових поняттях, що актуалізують науковий пошук.

Олександра Власенко, викладач Академії муніципального управління (м. Київ) у доповіді "Вплив архетипів національної ментальності на формування механізмів державного управління національних інноваційних систем" порушила гостре питання забезпечення поступу в майбутнє шляхом розвитку інтелекту нації.

Про застосування архетипного підходу в державному управлінні охороною здоров'я в умовах медико-демографічних змін розповіла к. держ. упр., доц. НАДУ при Президентові України Тетяна Авраменко.

Валентина Євдокимова, к. соціол. н., голов. спец. Управління праці та забезпечення захисту населення Печерської районної в м. Києві держ. адміністрації у доповіді "Світовий досвід лідерства як архетипова складова для вдосконалення механізмів державного управління" розглянула сучасні під-

ходи щодо лідерства та його глибинні передумови, які мають сприяти покращенню державного управління.

Роботу п'ятої секції завершила блискуча доповідь колеги з Росії к. філол. н., доц., докторанта Санкт-Петербурзького державного університету Віолетти Трофімової "До питання при жіночі архетипи у публічній сфері: архетипові основи європейської салонної культури".

Тематичну частину семінару підсумувала **загальна дискусія** учасників і конкурсантів IV ТМС щодо практичних рекомендацій органам законодавчої та виконавчої влади, а також стосовно перспектив розвитку наукової школи архетипіки, здійснювана за алгоритмом роботи в динамічній мережі Т. Плахтія (м. Львів).

Важливим елементом розвитку ініціатив української наукової школи архетипіки в контексті розпочатих у 2010 р. щорічних теоретико-методологічних семінарів "Архетипіка і державне управління" став **Перший Міжнародний конкурс молодих науковців**. До участі в ньому долучилося 32 молодих дослідники з України та Росії, які спрямували свої зусилля на осмислення актуальних проблем державного управління в архетипній методології за напрямами: "Теорія і історія державного управління, державної служби та місцевого самоврядування", "Механізми державного управління, державної служби та місцевого самоврядування" та "Проблеми планування розвитку територій".

Серед поданих на конкурс робіт міжнародними науковими експертами було відібрано 13 конкурсних робіт, які пройшли до фінального етапу конкурсу. Переможцями конкурсу стали: **1 премія** – Степан Галич (Харків), **2 премія** – Надія Павелко (Запоріжжя), Олександр Чабан (Харків), Євген Юрченко (Хаврків), **3 премія** – Олена Булкіна (Київ), Альберт Зеляк (Харків), Віталій Омеляненко (Суми), Ігор Решевець (Харків), Юлія Черкасова (Сочі, Росія).

За результатами обговорення, а також узагальнення поданих у наукових публікаціях учасниками ТМС-2013 пропозицій підготовлено інформаційну записку щодо практичних рекомендацій органам законодавчої і виконавчої влади.

За підсумками роботи IV Теоретико-методологічного семінару з міжнародною участю "Архетипіка і державне управління" підготовлено та вийшли друком україно- та російськомовні видання: 1-2). Публічне управління: теорія та практика: зб. наук. пр. Асоціації докторів наук з державного управління : спец. вип. – Х. : Вид-во "ДокНаукДержУпр", 2013. – 280 с. та 3-4). Архетипіка і державне управління: інституційні форми, механізми та

практики: зб. наук. пр. переможців і кращих авторів Першого міжнародного конкурсу молодих учених; Київ, 24 травня 2013 р. / за ред. Е. А. Афоніна, Г. Л. Рябцева. – К. : НАДУ, 2013. – 112 с.

Цифровий запис ТМС-2013 у форматі YouTube виставлений в Інтернет за адресою:
http://www.youtube.com/channel/UCIZgOH7HqqynXFJ7bTAT0Hg

Наступного року планується проведення ювілейного – п'ятого теоретико-методологічного семінару, на якому буде презентовано проміжні підсумки діяльності Української школи архетипіки, а також проведено другий конкурс молодих науковців. Ми запрошуємо наших колег приєднатися до нового міждисциплінарного наукового напряму. З приводу участі та інших пропозицій просимо звертатися до професора Едуарда Андрійовича Афоніна (e-mail: bpafonin@gmail.com; mob.: 380672444659).

С.Л. Благодєтєлєва-Вовк, к. е. н.,
професор НПУ ім. М. П. Драгоманова,

О.В. Суший, к. філос. н., доцент,
докторант НАДУ при Президентові України